

Teme pentru Examenul de Capacitate Preotească

Subiecte pastorale

1. Sublimitatea slujirii preotești. Preoția bisericească și preoția universală. Apostolatul preoților și apostolatul mirenilor.
2. Sfânta Scriptură în viața Bisericii. Cunoașterea, interpretarea corectă și lectura duhovnicească a Sfintei Scripturi.
3. Sfintele Taine în iconomia mântuirii și viața credincioșilor.
4. Taina Mărturisirii – mijloc de înnoire și sfințire a credincioșilor de îndrumare duhovnicească și pastorație individuală.
5. Sfânta Euharistie ca Taină, Jertfă și comuniune.
6. Preacinstirea Maicii Domnului.
7. Comuniunea sfinților, rugăciunile pentru cei adormiți și folosul lor.
8. Participarea la viața liturgică. Rolul ei pentru viața spirituală a credincioșilor și importanța ei misionar-pastorală.
9. Înțelesul, folosul și importanța postului creștin.
10. Trasmitemea credinței și educația religios morală a copiilor și tinerilor. Catehizarea și învățământul religios.
11. Misiune, dialog, ecumenism și antiecumenism.
12. Principalele culte neoprotestante din România: penticostali, bapțiști, adventiști, creștini după Evanghelie, martorii lui Iehova, secte noi și mișcări religioase moderne: New Age, mormonii, secta Moon, mișcările sataniste etc., Atitudinea Bisericii față de ele.
13. Sărbătorile creștine în viața Bisericii. Serbarea Duminicii.
14. Biserica și provocările societății contemporane. Secularizarea, globalizarea, ingineria genetică (fertilizarea in-Vitro, clonarea, transplatul de organe), avortul, eutanasia, homosexualitatea).
15. Familia și Biserica, mediu de împlinire și desăvârșire creștină.
16. Sfințirea timpului. Anul liturgic și ciclurile acestuia. Laudele bisericești. Starea de rugăciune, felurile și condițiile rugăciunii.

- 17.Noțiunea de sfințenie. Cinstirea sfinților și a sfințelor moaște.
- 18.Cinstirea sfințelor icoane și a Sfintei Cruci.
- 19.Aspectul de jertfă și de răscumpărare al lui Hristos.
- 20.Raportul dintre Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție.
- 21.Cunoașterea lui Dumnezeu.
- 22.Creaționism și evoluționism.
- 23.Teorii despre originea vieții.
- 24.Starea originară a omului.
- 25.Providența divină.
- 26.Unirea ipostatică și urmările ei.
- 27.Problema chenozei.
- 28.Slujirea profetică, arhierescă și împărătească a Domnului.
- 29.Raportul dintre har și libertatea omului din punct de vedere interconfesional.

Bibliografie:

- 1.Pr. Prof. Dr. Isidor Todoran, Arhid. Dr. Ioan Zăgorean, Teologie Dogmatică, Ed. Renașterea, Cluj, 2000.
- 2.Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, Teologia Dogmatică Ortodoxă, Ed. IBMBOR, București, 1978.
- 3.Idem, Spiritualitate: Ortodoxă, Ascetica și Mistica, Ed. IBMBOR, București, 1992.
4. Învățătura de credință ortodoxă, Ed. Doxologia, Iași, 2009.
5. Diac. P. I. David, Călăuză creștină – Sectologie – pentru cunoașterea și apărarea dreptei credințe în fața prozelitismului sectant, Ed. Episcopia Argeșului, Curtea de Argeș, 1994.

Laude și ierurgii

- 1.Rânduiala Vecerniei.
- 2.Rânduiala Utreniei.

- 3.Slujbele premergătoare săvârșirii Sfintei Liturghii. Rânduiala și timpul săvârșirii lor.
- 4.Posturile de peste an.
- 5.Cele șapte laude.
- 6.Ierurgiile.
- 7.Anul bisericesc și împărțirea lui.

Sfânta Liturghie

- 1.Rugăciuni începătoare.
- 2.Troparele de umilință.
- 3.Crezul.
- 4.Psalmul 50.
- 5.Rugăciunile la îmbrăcarea veșmintelor.
- 6.Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur. Rânduiala și timpul săvârșirii ei.
- 7.Liturghia Sfântului Vasile cel Mare. Rânduiala și timpul săvârșirii ei.
- 8.Liturghia Sfântului Grigorie Dialogul. Rânduiala și timpul săvârșirii ei.
- 9.Modul în care se pregătește preotul pentru săvârșirea Sfintei Liturghii.
- 10.Obiectele de cult necesare pentru săvârșirea Sfintei Liturghii.
- 11.Poate săvârși preotul Sfânta Liturghie și cu pâine? Dar cu altceva înafară de vin?
- 12.În ce moment din cadrul Liturghiilor are loc prefacerea Sfintelor Daruri.
- 13.Se pot săvârși mai multe Liturghii într-o singură zi, de către un preot, în aceeași biserică și la aceeași Sfântă Masă?
- 14.Modul în care se face încheierea sfintelor slujbe. Rânduiala otpustului.
- 15.Organizarea serviciilor religioase în cazul în care preotul are și o filie.

Sfintele Taine

- 1.Săvârșitorul și primitorul Tainei Botezului.
- 2.Locul unde se săvârșește Botezul.
- 3.În ce condiții și pe baza căror acte poate săvârși preotul Botezul.
- 4.Rânduiala Sfântului Botez.
- 5.Lucrurile de care are nevoie preotul pentru săvârșirea Botezului.
- 6.De unde primește preotul Sfântul Mir? Când și de către cine este sfințit?
- 7.Formula Botezului. Formula ungerii cu untdelemn sfințit și cu Sfântul Mir.
- 8.Poate preotul boteza mai mulți copii în cadrul aceleiași Sfinte Taine?
- 9.Se pot boteza deodată un băiat și o fetiță?
- 10.Agheasma sau apa sfințită pot fi folosite altă dată la săvârșirea Sfântului Botez?
- 11.Cum se procedează în cazul botezului unor copii găsiți sau despre care nu se știe dacă au fost botezați anterior? Formula Botezului în acest caz.
- 12.Când se face împărtășirea celor botezați? Dacă aceștia sunt maturi, trebuie spovediți înainte?
- 13.Botezul de necesitate. Cum procedează preotul dacă puncul botezat sub stare de necesitate trăiește? Cum se face înmormântarea pruncului botezat în stare de necesitate?
- 14.Unde, de ce și pe ce teme se înregistrează noul botezat?
- 15.Taina Sfintei Spovedanii. Spovedania mijloc de pastorație.
- 16.Săvârșitorul Sfintei Taine a Spovedaniei.
- 17.Când și cum îi pregătește preotul pe credincioși în vederea primirii Spovedaniei?
- 18.Creștinii se pot spovedi oricând?
- 19.Preotul trebuie să se spovedească? Când și cui?
- 20.Când și unde se săvârșește Spovedania? Poate fi săvârșită în Sfântul Altar?

21. Rânduiala Spovedaniei.

22. Poate preotul spovedi fără săvârșirea Militei? Se săvârșește ea pentru fiecare credincios? Se poate săvârși și pentru mai mulți oameni?

23. Cum se procedează dacă primitorul Tainei nu știe să mai fi fost spovedit?

24. Care sunt elementele de care preotul duhovnic va ține seama pentru ca o mărturisire să fie completă?

25. Respectarea secretului Spovedaniei și supravegherea penitentului după mărturisire.

26. Taina Sfintei Împărtășanii. Săvârșitorul Tainei.

27. Primitorul Tainei. Cum se face pregătirea pentru primirea Tainei?

28. Este necesar și folositor să postim înainte de a ne împărtăși?

29. Credinciosul se poate împărtăși de mai multe ori cu o singură Spovedanie? Dar preotul?

30. Împărtășirea bolnavilor.

31. Când și cum se pregătește Sfânta Împărtășanie pentru cei bolnavi? Unde se păstrează? Numai bolnavii se pot împărtăși din ea?

32. Taina Preoției. Primitorul Tainei.

33. Calitățile preotului, potrivit jurământului de la hirotonie.

34. Activitățile și stările incompatibile cu slujirea preoțească potrivit canoanelor.

35. Pregătirea sufletească și trupească a preotului pentru săvârșirea sfintelor slujbe. Canonul Împărtășaniei.

36. Mijloacele de formare și îmbunătățire a păstorului de suflete: rugăciunea, postul, lectura, meditația, etc.

37. Continua pregătire intelectuală a preotului.

38. Raportul preotului cu membrii familiei sale, cu rudele, cu vecinii, cu prietenii.

39. Modestia și cumpătarea preotului. Îmbrăcămintea sa și a familiei.

40. Curățenia preotului și a soției în căsnicie.

41. Tactul pastoral.

42.Comportarea preotului în societate. Atitudinea sa în relațiile cu autoritățile bisericești și cu cele de Stat.

43.Relatiile preotului cu persoanele de alte confesiuni.

44.Combaterea aspectelor negative din viața credincioșilor: alcoolismul, concubinajul, divorțul și practicile anticoncepționale.

45.Importanța activităților cu tinerii. Modalități de implicare a acestora în acțiunile concrete ale parohiei.

46.Implicarea preotului în activitățile sociale și filantropice. Asistența socială în parohie.

47.Relatiile preotului cu profesorul de Religie și cu elevii.

48.Combaterea formalismului și a rutinei preotului.

49.Curătenia în biserică și exteriorul bisericii.

50.Datoria preotului de a predica la toate serviciile religioase.

51.Viața de familie a preotului.

52.Taina Cununiei. Rânduiala Tainei, săvârșitorul, timpul săvârșirii.

53.În ce condiții și pe baza căror acte poate săvârși preotul Cununia?

54.Condițiile pe care trebuie să le împlinescă primitorii Tainei Cununiei?

55.Taina Sfântului Maslu. Primitorii Tainei, rânduiala, materii necesare săvârșirii, numărul slujitorilor.

56.Rânduiala slujbelor înmormântării și a parastasului. Datoria preotului de a predica.

57. În ce condiții și pe baza căror acte se poate săvârși înmormântarea?

58. Când se face pomenirea morților?

59. Înmormântarea în cazul sinucigașilor?

Bibliografie:

1.Preot Prof. Dr. Ene Braniște, Liturgica generală, Ed. IBMBOR, București, 1993.

2.Idem, Liturgica specială pentru facultățile de teologie, Ed. Lumea Crediței, București, 2008.

3. Preot Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Spiritualitate și comuniune în Liturghia Ortodoxă*, Ed. Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1986.
4. †Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Iubirea mai tare decât moartea: înțelesul și folosul pomenirii morților*, Editura Cuvântul 4 Vieții, București, 2012.
5. †Laurențiu Streza, *Plinitu-s-a, Hristoase, Taina rânduiei Tale – Studii de Teologie Liturgică*, Ed. Andreiana, Sibiu, 2012.
6. †Antonie Plămădeală, *Preotul în Biserică, în lume, acasă*, Sibiu, 1996.
7. Diac. P. I. David, *Călăuză creștină – Sectologie – pentru cunoașterea și apărarea dreptei credințe în fața prozelitismului sectant*, Ed. Episcopia Argeșului, Curtea de Argeș, 1994.
8. †Antonie Plămădeală, *Tradiție și libertate în spiritualitatea ortodoxă*, 1995, III. 12. *Duhovnicul: călăuză și arbitru*.
9. Pr. Prof. Petre Vintilescu, *Pregătirea sfinților slujitori pentru oficiul Liturghiei*, în BOR, nr. 2, 1959.
10. *Ghid pastoral de catehizare a mirilor*, Ed. Doxologia, Iași, 2015.

Cateheze

1. Cateheză despre Înviere
2. Cateheză despre Învierea morților
3. Cateheză despre Răstignirea Domnului
4. Cateheză despre Judecata obștească
5. Cateheză despre Rugăciunea Domnească
6. Cateheză despre Maica Domnului
7. Cateheză despre cultul morților
8. Cateheză despre post
9. Cateheză despre virtutea creștină
10. Cateheză despre Fericiri
11. Cateheză despre virtuțile morale
12. Cateheză despre faptele bune
13. Cateheză despre Sfânta Treime
14. Cateheză despre familie
15. Cateheză despre Rai
16. Cateheză despre păcatul strămoșesc
17. Cateheză despre dreapta credință

Bibliografie:

1. Preot Prof. Dr. Dumitru Călugăr, Catehetica, Ed. IBMBOR, București, 1984.
2. Preot Conf. Dr. Constantin Necula, Duc in altum – O introducere în catehetică, Ed. Anastasia, Sibiu, 2011.
3. Idem, Porțile cerului. Cateheze liturgice radio-difuzate, Ed. Agnos, Sibiu, 2007.
4. Preot Prof. Dr. Vasile Gordon, Cateheze pastorale pe înțelesul tuturor, Ed. Sophia, București, 2012.
5. Preot Prof. Dr. Sorin Cosma, Cateheze – Lecții de Religie – clasele V-XII, Ed. Banatica, Carsanșebeș, 2001.

Omiletică

1. Predică la Înălțarea Domnului
2. Predică la Pogorârea Duhului Sfânt
3. Predică la Sfânta Treime
4. Predică despre grijile vieții – Duminica a 3-a după Rusalii.
5. Predică la Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul
6. Predică la Sfinții Apostoli Petru și Pavel
7. Predică la Schimbarea la Față
8. Predică la Adormirea Maicii Domnului
9. Predică la Nașterea Maicii Domnului
10. Predică la Înălțarea Sfintei Cruci
11. Predică la Sfânta Cuvioasă Parascheva
12. Predică la Sfânta Muceniță Filotea
13. Predică la Sfântul Neagoe Vodă Basarab
14. Predică la Sfântul Cuvios Ioanichie cel Nou de la Muscel
15. Predică la Duminica Vameșului și a Fariseului
16. Predică la Duminica Fiului Risipitor

17.Predică la Duminica Floriilor

18.Predică la Sfântul Ierarh Nicolae

Bibliografie:

- 1.†PF Părinte Daniel, Patriarhul României, Evanghelia Slavei lui Hristos, Ed. Basilica, București, 2016.
- 2.Preot Prof. Dr. Mircea Păcurariu, Predici la duminici și sărbători, la praznicele împărătești și ale Maicii Domnului, ale Sfinților și la Sfinți Români, predici ocazionale și la înmormântări, Ed. IBMBOR, București, 2000.
- 3.Preot Prof. Vasile Mihoc, Predici exegetice la duminicile de peste an, Ed. Teofania, Sibiu, 2001.
- 4.†Antonie Plămădeală, Tâlcuiri noi la texte vechi, ediția a II-a, București, 1996.
- 5.Pr. Prof. Dr. Constantin Coman, Dreptatea lui Dumnezeu și dreptatea oamenilor, Ed. Bizantină, București, 2010.
- 6.Pr. Prof. Dr. Vasile Gordon, Mergând, învățați... (Predici pentru toate duminicile și sărbătorile de peste an), ediția a II-a, revizuită și completată, Ed. IBMBOR, București, 2006.
- 7..Pr. Prof. Dr. Vasile Gordon, Cateheze pastorale pe înțelesul tuturor, Ed. Sofia, București, 2012.

Administrație și legislație bisericească

- 1.Organizarea Bisericii Ortodoxe Române.
- 2.Statutul pentru organizarea și funcționarea BOR.
- 3.Organismele Centrale Deliberative: Sfântul Sinod, Sinodul Permanent, Adunarea Național Bisericească.
- 4.Organismele Centrale Executive: Patriarhul, Consiliul Național Bisericesc, Permanența Consiliului Național Bisericesc.
- 5.Eparhia: Chiriarhul, Adunarea Eparhială, Consiliul Eparhial, Permanența Consiliului Eparhial.
- 6.Administrația eparhială: structură și atribuții.

7. Cancelaria eparhială. Atribuții, relația cu preoții din protopopiat.
8. Autonomie, autocefalie, calendar în BOR.
9. Parohul și parohia. Organismele deliberative și executive parohiale: Adunarea parohială, Consiliul Parohial, Comitetul Parohial, Alegere și atribuții.
10. Administrația bunurilor parohiale. Registrele financiar-contabile și de evidență (registrul inventar, registrul intrări ieșiri, bibliotecă, mitricale, registrul procese verbale Consiliul Parohial).
11. Conferințele clerului și distincțiile clericale.
12. Cercurile pastoral-misionare. Constituire, coordonare, rolul acestora.
13. Gradele profesionale clericale. Prezentare, modalitate obținere.
14. Disciplina clerului. Abateri, delikte, pedepse aplicabile.
15. Instanțele și procedura de judecată în BOR. Consistoriul protopopesesc și eparhial.
16. Conceptul de patrimoniu bisericesc. Bunurile sacre și bunurile comune
17. Cimitirele parohiale și mănăstirești. Organizare și funcționare.
18. Monumentele istorice și construcțiile bisericești.
19. Înfierea în eparhie și ieșirea din eparhie, binecuvântare pentru căsătorie, cercetarea canonică, titulizarea preoțească. Prezentare.
20. Impedimente la hirotonie.

Probleme gospodărești

1. Despre averea bisericească.
2. Cine face curățenie pe Sfânta Masă și la Proscomidar?
3. Cum se administrează terenul parohiei?
4. Care este rolul epitropului?
5. Biblioteca parohială. Câte cărți pot fi procurate?

- 6.Administrarea casei parohiale.
- 7.Administrarea cimitirului parohial.
- 8.Administrarea curții bisericii.
- 9.Pangarul bisericii (lumânări; tămâie; obiecte de cult).
- 10.Activități filantropice. Există conturi speciale?
- 11.Atribuțiile gospodărești ale cântărețului. Atribuțiile gospodărești ale paraclisierului.
- 12.Care sunt etapele legale ce trebuie îndeplinite pentru executarea unor lucrări la biserică sau la casa parohială?
- 13.Ce trebuie să facă preotul când se prezintă în parohie - dacă este paroh și dacă are decizie de gestionar?
- 14.Cum se justifică plata serviciilor religioase?
- 15.Actele contabile la parohie (denumirea și rolul lor).
- 16.Ce eliberează preotul paroh credincioșilor pentru sumele de bani primiți?
- 17.Ce se întâmplă dacă pierde un chitanțier și ce trebuie să facem?
- 18.Cum justificăm sumele cheltuite la parohie?
- 19.Ce facem cu obiectele primite de la credincioși pentru biserică sau casa parohială?
- 20.Se admit modificări în chitanțier?
- 21.Ce modalități există pentru suplimentarea veniturilor unităților de cult?
- 22.Bugetul de venituri și cheltuieli; contul de gestiune.
- 23.Când și cum întocmește preotul paroh execuția bugetară?
- 24.Registrele mitricale folosite de preot la parohie.
- 25.Reglementările privind ridicarea noilor construcții parohiale.
- 26.Reglementările privind intervențiile asupra monumentelor istorice.
- 27.Norme de păstrare a bunurilor ce fac parte din patrimoniul cultural eclesial.
- 28.Reglementările privind lucrările de pictare și repictare a bisericii.

29. Pictura bisericească - normele care trebuie respectate, proiectul pentru lucrări.
30. Care sunt actele autentice de proprietate pe care trebuie să le posede parohia, mănăstirea sau schitul;

Bibliografie

1. Statutul BOR, Ed. IBMBOR, București, 2008 și 2020.
2. Îndrumător administrativ bisericesc. Ghid practic pentru examenul de capacitate preoțească. Ed. Cuvântul Vieții, Mitropolia Munteniei și Dobrogei, București, 2010.
3. Preot Prof. Univ. Dr. Ioan Floca, Prof. Dr. Sorin Joantă, Administrație bisericească parohială și legislație, Ed. Universității Lucian Blaga, Sibiu, 2002.
4. Preot Prof. Univ. Dr. Ioan N. Floca, Drept canonic ortodox. Legislație și administrație bisericească, vol. I și II, Ed. IBMBOR, București, 1990.
5. Lect. Univ. dr. George Grigoriță, Prevederi canonice privind dreptul de administrare a bunurilor Bisericii, în Bunurile Bisericii: ieri și azi, Ed. Basilica, București, 2016.
6. Regulamentul de procedură al instanțelor disciplinare și de judecată ale BOR, București, 2015.
7. Regulamentul de funcționare și administrare al cimitirelor parohiale și mănăstirești din BOR, 2020.

Muzică bisericească

1. Învierea Ta, Hristoase (glasul VI).
2. Pre Tine Te lăudăm (glasul V).
3. Troparul Pogorârii Duhului Sfânt (glasul VIII).
4. Troparul Bobotezei (glasul I):
5. Ziua învierii (glasul V).
6. Troparul învierii (glasul I).
7. Troparul învierii (glasul III).
8. Troparul învierii (glasul IV).
9. Troparul învierii (glasul V).
10. Troparul învierii (glasul VI).

11. Troparul învierii (glasul VII).
12. Troparul învierii (glasul VIII).
13. Acum puterile... (glasul I).
14. Antifonul I (glasul V).
15. Antifonul II (glasul V).
16. Doamne, mântuiește (glasul VIII).
17. De te-ai și pogorât în mormânt (glasul VIII). \S. Crucii Tale (glasul II).
19. Heruvic (glasul VIII).
20. Cuvine-se cu adevărat (glasul V).
21. Cuvine-se cu adevărat (glasul VIII).
22. De tine se bucură (glasul V).
23. Îngerul a strigat (glasul III).
24. Să se îndrepteze (glasul I).
25. Axion la Nașterea Domnului (glasul I).
26. Axion la Duminica Floriilor (glasul IV).
27. Cu trupul adormind (glasul III).
28. Cămara Ta (glasul III).
29. Suflete al meu (glasul II).
30. Axion la înălțarea Domnului (glasul V).
31. Apărătoare Doamnă.
32. Sfinte Dumnezeule.
33. Fericirile, glas VIII.
34. Heruvic, glas V.
35. Cântări la Botez.
36. Cântări la Cununie.
37. Cântări la înmormântare.
38. Binecuvântările morților.

39. Adusu-mi-am aminte, glas V.
40. Cu sfinții odihnește.
41. Veșnica pomenire.
42. Cântările Triodului: Ușile pocăinței, Iată mirele, Când slăviții ucenici.
43. Cântările Penticostarului: Canonul Paștilor, Condacul Învierii, Cine este Dumnezeu, Hristos a Înviat, Luminânda Învierii.
44. Citirea Apostolului și a Sfintei Evanghelii.

Bibliografie:

1. Cântările Sfintei Liturghii, Editura IBMBOR, București, 2013.
2. Utrenierul, Editura IBMBOR, București, 2013.
3. Vecernierul, Editura IBMBOR, București, 2017.
4. Cântări la Sfintele Taine și Ierurgii, Editura IBMBOR, București, 2015.
5. Cântările Triodului, Editura IBMBOR, București, 2014.
6. Cântările Penticostarului, Editura IBMBOR, București, 2004.